

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

TABOR* izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 13. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
monetno na pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.50, na izdajalnice D 10.—,
inacati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABOR",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4. L. nad-
stropje. Telefon intern. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4. pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SMS poštnoštevnica
način št. 11.767.

Na naročila brez decurja se ne
odira. — Količina se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, sreda 21. februarja 1923.

Številka: 41

Dve smrti.

Maribor, 20. februarja.

V Ljubljani leži na mrtvaškem odru dr. Ivan Tavčar. Kdo ne pozna njegovega imena? Dolga desetletja je bil na krmilu slovenskega političnega življenja. Na dunajski visoki šoli se je navzel svobodno-miselnega, borbenega duha, ki je bil ne-
znan v naših ozkih, politično primitivnih razmerah. Pri nas je vladalo plitvo kom-
promisarstvo in solzavo slogaštvo, neloč-
ljivo združeno z oportunističnim napram
vsemu, kar je prihajalo »od zgoraj«. Dr.
Tavčar se je z mladostnim idealizmom
vrget v politično življenje in zapisal na
svoj prapor geslo: narodnost in liberali-
zem. Tudi politični in kulturni nasproti-
ki so postavili ostro začrtan in logično
podprt program. Tako je nastala na na-
ših tleh »ločitev duhov«, ki se je pri dru-
gih narodih izvršila že desetletja pred
tem. Slogaštvo je sicer skušalo zbrati
svoje pešajoče moči, toda zaman. Duhovi
so bili ostro ločeni, vnele so se hude in
večkrat prav brezobzirne politične borbe.
Nastala je velika politična tekma, ki je
potrošila mnogo energij našega naroda.
Dr. Ivan Tavčar je bil desetletja na naj-
bolj eksponiranem mestu v naprednem
taboru. Koliko časopisnih strelcev je bilo
naperjenih proti njegovi osebi! Borba je
bila neizprosna, saj je šlo za kulturne ide-
je in politično-gospodarske interese. Dr.
Tavčar je s čudovito odločnostjo vztra-
jal v tej borbi in ostal vse do zadnjih
let voditelj slovenske napredne struje.
Prehodil je vse faze slovenskih prvakov:
bil je dolga leta državni poslanec dunaj-
skega parlamenta in deželni poslanec
Kranjske; bil je v najtežjih letih na kr-
milu ljubljanske občinske uprave. Mo-
ral je zastopati narodne interese in izvr-
ševati funkcije, ki so mu že po svoji na-
ravi nalagale odgovornost in diplomatsko
previdnost. Po prevratu je bil poverjenik
za prehrano in pozneje tudi narodni po-
slanec; slednje mesto je moral odložiti,
ker so medtem nastopili simptomi one
bolezni, ki je sedaj končala »pravdo nje-
govega življenja«.

Dr. Tavčar je bil kot politik in javni
delavec najizrazitejša osebnost, kar smo
imeli Slovenci. Bil je tip krepkega,
energičnega človeka, ki v vsakem tre-
nutku in na vsakem mestu ve, kaj hoče.
Bil je homo sui generis, izklesana indivi-
dualnost. Taki ljudje pišejo zgodovino.
Brez njih bi bila množica podobna člo-
veku, ki nima rok in nog.

Dr. Tavčar pa si je pridobil trajno
mesto tudi v slovenski literaturi. Prva
njegova novela je izšla leta 1872 v Trste-
njakovi »Zorici«. Odslej je pisateljaval s
čudovito marljivostjo. Bil je predstavi-
telj tzv. romantične struje v slovenski
literaturi. Ustvaril nam je novele, ki o-
stanejo za vsikdar klasična dela našega
pripovedništva. Njegove povesti, ki so iz-
šle tudi v posebnih izdajah, med njimi:
»Otok in Struga«, »Med gorami«, »Vita
vitae meae«, »Grajski pisar«, »Ivan Sol-
ta«, »4000« so priljubljene v najširših
ljudskih vrstah. Roman »Mrtva srca« je
odlično Tavčarjevo delo. Že kot ljubljani-
ski župan je pisal »Visoko kroniko« in
nekoliko let pred tem zgodovinski roman
»Izza kongresa«. Ob njegovi sedemdeset-
letnici je izšla krasna novela »Cvetje v
jeseni« in ponatis »Visoke kronike«. Bil
je delaven tudi kot publicist. Njegovi
članki so se odlikovali po krasnem, la-
pidarnem slogu, v čemur je bil neprekos-
ljiv mojster. Za ljudstvo je pisal »Slo-
venskega pravnikar«, ki ga je izdala
Družba sv. Mohorja.

S smrtno dr. Ivana Tavčarja gre v
zgodovino predstavljatelj slovenske-
ga duha, tipičen voditelj napredne struje
in odločen pristav jugoslovenske in slo-
venske orientacije v našem narodnem
življenju. V pravi gre človek, ki mu mno-

Pozor, naprednjaki!

Zadnje dni se je izkazalo, da je narod
močnejši nego katerikoli mogotec. Pod pri-
tiskom razmer in vsled nevarnosti, da
razcep med naprednjaki za dolga leta vr-
že Slovenijo zopet v krepilje klerikaliz-
ma, sklenil se je v ponedeljek 19. t. m. po-
poldne v Ljubljani sporazum med demo-
kratsko organizacijo in novo ustanovlje-
no organizacijo narodnonapredne stranke
pred vsem glede volitev poslancev za na-
rodno skupščino v Ljubljani. Obe skupi-
ni skupno glasujeta za Josipa Reiserera
in dr. Vladimira Ravnihara. Josip Reiser-
ner na eventuelno željo po sprejetju u-
radniškega zakona prepusti poslansko
mesto dr. Vladimiru Ravniharu. Sklenje-
no je pa, da sporazum velja tudi za deže-
lo in da velja tudi za pisanje listov lojal-
nost.

Glede mariborskega volilnega okrožja
je sloga naprednjakov, kakor znano, iz-
siljena že s sklepom pridobitnih krogov,
da smatrajo Ivana Rebeka kot nestrani-
karskega kandidata. Tudi vsi okrajni
kandidti Napredne Kmečke obrtne zveze
so novi močje na ktere se je zedinila na-
predna naša javnost. Protinarodna radi-
kalna stranka je vsled zveze z Nemci do
kosti blamirana. Rešimo dobro ime naših
rojakov, ki so tja zablodili, da ostanejo
radikalni kandidati z renegati lepo sami
skupaj. Vsled sporazuma se mora seveda
prihodnje dni še marsikaj razčistiti. Po
ti načelni napredni zmagi morajo razpasti
v malo dneh vse umetne ovire. Zmagova-
lec je zdrav duh našega naroda!

Ministrski svet obravnava vprašanja radikal- ske politike.

Beograd, 20. febr. Včeraj zvečer od
5. do pol 10. ure se je vršila ministrska se-
ja, ki je obravnavala politično situacijo
v zvezi z volitvami. Dozdej je potrjenih
75 kandidatskih list. V radikalni stranki
je doslej osem separatnih list. Sklenjeno

je bilo predlagati glavnemu odboru radi-
kalske stranke, da se izključijo iz stranke
vsj, ki nastopijo s separatnimi listami. —
(Značilno, da nima min. svet drugih skr-
bi!) —

Kandidatske liste v Zagrebu.

Zagreb, 20. febr. Včeraj je bila sodi-
šću izročena kandidatska lista narodnih
socijalcev. Nosilec liste za Zagreb je od-
vetnik dr. Ivo Politeo.

Zagreb, 20. febr. V plenarni seji od-

bora krajevne organizacije demokratske
stranke v Zagrebu je bil določen za nosi-
lca demokratske liste za mesto Zagreb dr.
Luj Vojnović. Določeni so bili tudi
srezniki kandidati.

Nadaljni razkol v radikalni stranki in med muslimani.

Beograd, 20. febr. V okrožju Mostar
je prišlo do končnega razkola v oficijelni
radikalni stranki. Profesor Ivanišević je
vložil separatno listo in nastopi kot tek-
mec dr. Laza Markovića. Ivaniševićeva
lista je bila izročena sodišču.

Zagreb, 20. febr. Med bosanskimi
muslimani obeh skupin (Spahove in Ma-
glajlićeve) je bilo že delj časa opažati ve-
liko nezadovoljstvo pristašev. Nezado-
voljstvo je naraščalo od dne do dne in

sledila je postavitve separatne musliman-
ske liste s kandidati, ki stojijo izven obeh
skupin. Največje nezadovoljstvo je v ba-
njalušnem okrožju, kjer je muslimansko
prebivalstvo ogorčeno proti voditeljem.
Iz tega vzroka so muslimani tega okrožja
v eni zadnjih konferenc sklenili postaviti
kandidatno listo izven obeh obstoječih po-
litičnih skupin z Hamdijo Afganom kot
nosilcem.

Demokratske liste v Banatu.

Beograd, 20. febr. Povodom vesti,
da je dr. Slavko Sečurov povzročil razkol
v demokratski stranki v Banatu, objavlja
imenovani v »Novem listu«: Jaz sem no-
silec oficijelne demokratske liste v Zgor.
Banatu, kar je glavni odbor odobril. Moja
lista stoji nasproti oficijelni demokrat-
ski listi Miljutina Jakšića. Vse vesti, da
sem proti ustavi, so izmišljene. Sodeloval
sem na ustavi in stojim na stališču, da jo
je treba izvesti.

Demokratske kandidature v novosadskem okrožju.

Novi Sad, 20. febr. Namesto polkov-
nika Juršića, člana »Orjuna«, ki je z zna-
no motivacijo odklonil kandidacijo na
demokratski listi v novosadskem okrožju,
bo kandidiral dr. Ivan Latinić. Nosilec
liste je, kakor znano, bivši minister Sveto-
zar Pribičević.

Nemško volilno gibanje v Vojvodini.

Beograd, 20. februarja. Dozdevno
razvija največjo delavnost v Vojvodini
nemška stranka, ki prireja po vsej Voj-
vodini neprestano shode. Če bo imela ve-
čina Nemcev volilno pravico, se računa,
da bodo dobili sedem do osem mandatov.
V Sremu jim dela mnogo preglavice Sti-
pica Radić, ki je v Rovni, kjer so Nemci
v večini, postavil nemškega kandidata.
Kljub temu, da nima da ho. Rosegel ko-

ličnik vsaj nosilec nemške Kandidatne
liste.

Zadnje kandidatne liste v mariborski oblasti.

Maribor, 20. februarja. Danes so
bile pri mariborskem okrožnem sodišču
vlozene zadnje kandidatne liste za mari-
borsko oblast in sicer radikalna, nemška
in narodnosocijalistična.

Zemljoradniške kandidature v Bosni.

Sarajevo, 20. februarja. Včeraj je
bila potrjena kandidatna lista zemljorad-
nikov. Nosilec liste je dr. Milan Gavrilović.
V bihačkem okrožju je nosilec zem-
ljoradniške liste Dušan Demetrević.

Prenos dr. Rašinovega trupla v Pantheon.

Praga, 19. februarja. Truplo dr. Ra-
šina so danes popoldne prenesli iz insti-
tuta za sodno medicino, kjer se je vršila
obdukcija, v narodni muzej, kjer bo v
Pantheonu položeno na mrtvaški oder. —
Danes je posevil zunanega ministra pa-
pežev nuncij Micara, ki je izrazil vladi v
imenu zastopnikov tujih vlad in diplo-
matskega zbora svoje sožalje.

BORZA.

Curij, 20. februarja. (Izv.) Sklepni
tečaj: Pariz 32.17, Beograd 5.05, London
24.87, Berlin 0.0287, Praga 15.67, Italija
25.42, Newyork 529.75, Dunaj 0.00745, žigo-
sane krone 0.0075, Budimpešta 0.195, Var-
šava 0.0145, Sofija 3.05, Bukarešta 2.40.

go dolguje več naš narod. Slava spominu
dr. Ivan Tavčarja!

Zlata Praha pokoplje jutri moža, ki je
plačal svojo javno delavnost, svojo skrb
za narod in svojo ljubezen do svobodne
države s tragično usodo. Minister dr.
Alois Rašin, ki je umrl na težkih posledicah
političnega atentata, je bil pred du-
najskim vojaškim tribunalom obsojen na
smrt. Bilo je v dobi, ko je šlo Slovanom
bivše monarhije za biti in ne biti. Češko-
slovaška maffia je delala v vsem mogo-
čimi sredstvi za razpad gnile države, ka-
teri je dal Palacky l. 1848 zadnji dobro-
hotni nasvet. Češkoslovaška emigracija
je v zvezi z jugoslov. emigranti in s ta-
kratno srbsko vlado pripravljala odločil-
ne korake pri zaveznikih vladah, legi-
jonarji so se bojevali, avstrijske vislice
so opravljale svoj posel... Takrat je bil
dr. Rašin obsojen na smrt, ker so na Du-
naju mislili, da bodo s takimi obsodbami
prestrašili češko javnost in zadržali to,
kar se ni dalo zadržati...

Danes leži dr. Rašin na mrtvaškem o-
dru kot minister češkoslovaške republike,
ki je moral žrtvovati življenje za-
radi svojega odločnega nastopa v eni naj-
težjih panog državne uprave: v finan-
čnem gospodarstvu. Postal je žrtev brez-
vestnega atentatorja in slednji zopet žr-
tev nič manj brezvestnega političnega
hujskanja po časopisih in po raznih kon-
veticilih. Dr. Rašina je zadela usoda dr.
Rathenaua, samo da je bil Rašinov konec
fizično neizmerno bolešnejši, saj se je
od atentata do smrti nahajal takorekoč v
agoniji; bil je brezupno ranjen, imel je
pa tako silno telesno konstrukcijo in ta-
ko železno voljo, da je nagajal sami smrti.

Dr. Rašin je bil odlični narodnogospo-
darski strokovnjak. Bil je prvi finančni
minister češkoslovaške republike; delal
je v dobi, ko je bilo treba polagati te-
melje. V času, ko se je okoli Češkoslova-
ške rušilo zidovje že zdavnaj utrjenih, a
vsled vojne omajanih gospodarskih siste-
mov, v času valutnega razkroja Nemčije,
je bilo dr. Rašinu zopet poverjeno to
važno in odgovorno mesto. Energično in
smotreno se je veliki pokojnik oprijel
dela. Nikdar ni skril kart. Njegove
ideje in metode se seveda dajo kritizir-
ati, saj ima vsako človeško delo zneme-
nja človeku prirojene nepopolnosti — to-
da nihče mu ni mogel zanikati dobre vo-
lje in vzglednega patriotizma. Izvestni
temni elementi, ljudje, ki kujejo v tajnih
konveticilih zločinske zasnove, pa so po-
kusili diskutirati z — bombami in z re-
volverji. Poslali so mlečnozobega nedou-
čenega dijaka, da z revolverjem prepreči
dr. Rašinovo delo...

Zločinski atentat se je posrečil. Odelež
je dr. Rašin hiral in umiral, dokler mu ni
v nedeljo oslabele srce in ndarilo zadnjič.
Zlata slovaška Praha žaluje. Češki
narod brez razlike strank in nazorov —
izvzamši najskrajnejše levičarje — stoji
z globoko žalostjo ob grobu svojega zve-
stega in delavnega državnika. Tudi mi
Jugoslavlani se klanjamo senici dr. Raši-
na, našega dobrega prijatelja in žaluje-
mo v duhu ob praškem grobu, ki bo jutri
pokril njegove telesne ostanke. Vječnaja
mu pamjat!

Politične vesti.

* Našini zaupnikom. Prepričali smo
se, da protinarodna radikalna stranka
pazno sledi našim časnikarskim poročil-
lom o gibanju naše stranke, o shodih in
uspehih, da bi naše delo ovirala ali uspe-
he pokvarila. Nikjer jim ni zato, da za
narod kaj dosežejo, le podirajo. Zato pro-
simo zaupnike, da ne tolmačijo krivo, če
bomo prihodnje dni taktiko spreminili.
Veš načrt dela za volitve do najzadnje
občine je v posesti naših zaupnikov, ki
zdaj naj marljivo sami delajo po spreje-

tiš navodilih. Pride čas, ko boče nasilstvo ležalo strto na tleh! Za to Vam jamčimo. Ta poduk naj gre od ust do ust do zadnje gorske kočee!

* Sami vprašajte! Niti pisma niso več varna. Naši zaupniki pa imajo instrukcije za vsak okraj. Stopite ž njimi takoj v stike! Ker je bil Radič pred zadnjimi volitvami zaprt, dobila je stranka 58 poslancev! Tudi naša stranka izide zmagovalito iz teh volitev. Napredna kmečko-obrtna zveza je porojena v ognju boja za obstanek! Niti enega strahopetca ne sme biti med nami! Mi smo naprej znali, da bodo nas hoteli na ta način ubiti, pa je bilo za ta slučaj vse pripravljeno!

* Naše molčanje. Za vsako črko, ki jo zapišemo o nasilstvih zoper naše narodne mučenike, pripravljen je uradni popravek. Klerikalci in radikaleci smejo vse pisati in pišejo lažljivo o poteku kazenske preiskave, o kateri bi se morala čuvati stroga tajnost. Nam se pa hoče list ubiti, če pišemo resnico. Mi smo se torej odločili, da bomo začasno molčali. Ne ve se pa, ali bodo imeli prizadeti krogi večje zadoščenje od našega molka. Dela pa ne smemo ustaviti, ampak isto podvojiti in potrojiti! To velja za vse naše somišljenike. Govorili bomo tem glasneje, ko pride čas.

* Shodi kandidata Petovarja. V soboto zvečer se je vršil na Bregu pri Ptujju lep sestanek zaupnikov v navzočnosti kandidata g. Petovarja. Zbrali so se najodličnejši veljaki tamošnje občine. V nedeljo 18. tm. se je vršil dopoldne shod na Polenškaku; vključno klerikalnemu shodu je bil krasno obiskan — od samih volilcev. Polenske tri občine bodo pri teh volitvah dale veliko napredno večino.

* Slabi radikalni izgledi. Pašičevi vladi prihajajo iz provincije vedno slabša poročila o stanju radikalne stranke. Večina radikalnih shodov končuje z razbijanjem glav. — Opozicija skrbno beleži vse, s čimer radikali agitirajo ter zbira podpise prisotnih. Ves tako nabrani material bo predložen novi narodni skupščini. Med ljudstvom se s sigurnostjo računa, da bodo radikali pri volitvah propadli. Široke mase ljudstva, posebno v Srbiji govore odkrito, da je bilo za časa demokratskega režima boljše, kakor je sedaj pod diktaturo radikalov. Stari radikali in do nedavna še goreči agitatorji za Pašića, priporočajo svojim prijateljem, naj pri volitvah glasujejo za demokrate in ne za današnjo radikalno stranko, ki je docela propadla. Tak je položaj v Srbiji, še slabše pa je v Vojvodini in v Sremu, kjer so radikali docela razbiti na razne struje.

* Priprave za evakuacijo tretje cone. V ponedeljek se je vršila v zunanjem ministrstvu konferenca med vojnim ministrom Pešićem in finančnim ministrom dr. Stojadinovićem o pripravi za izpraznitve zasedenega dalmatinskega ozemlja.

Dnevna kronika.

— Kmetijskemu listu v Ljubljani. Z ozirom na notico v 15. številki z dne 15. febr. tl. »Kmet. lista« pod naslovom »Demokratski kandidat Puklavec«, prosim, da vzamete na znanje, da nisem bil nikoli član SKS in se tudi nisem udeleževal sej načelstva. Pač pa sem prisostvoval parkrat zaupnim sestankom SKS, kamor sem bil pismeno povabljen poleg drugih strokovnjakov, ki tudi niso bili člani SKS. — Z odličnim spoštovanjem Anton Puklavec.

— Nalezljiva bolezen. Okrajno glavništvo nam pošilja: Z ozirom na notico v Taboru od 17. febr. 1923 »Nalezljiva bolezen« blagovolite vzeti na znanje in objaviti, da ne odgovarjajo podatki popolnoma resnici: 1. Gre se za škrlatinko in ne za davico; 2. G. dr. Neuvirth je bil še le 15. februarja klican v hišo Parkljič v Dolgošah, kjer je našel dve dekleti, ki ste pred tremi tedni obolele za škrlatinko, pa ste sedaj obe izven nevarnosti. Radi izolacije in spretno desinfekcije je zdravnik vse potrebno okrenil ter bolezen prijavil okrajnemu glavništvu. 3. V Brezju ni nobene žrtve te bolezni, temveč je umrl za njo brat omenjenih deklet, ki je prvi obolel. Bolezen se mu je, ker ni dobil zdravniške pomoči, komplicirala z vnetjem ledvic, vsled česar je umrl za uremijo. 4. G. župana v tem slučaju ne zadene nobena krivda, ker se je bolezen od strani Parkljičevih prikrivala. Krivda leži na neki Celcer, ki je kljub odredeni izolaciji hodila po vasi, zaradi česar se bode od glavarstva proti njej postopalo. — Besedo ima naš dopisnik.

— Konkurz je napovedal g. Ivan Kos, lastnik »Narodne kavarne« in trgovec v Celju, zagrizen renegat. Poravnava je v teku.

— Velika železniška nesreča pri Kotoribi. V ponedeljek, dne 19. februarja ob 18. uri zvečer se je pripetila v Mura Keresturu pri Kotoribi velika železniška nesreča, ki je zahtevala tudi več človeških žrtv. Na postaji je stal tovorni vlak, ki prihaja iz Barča. Na postajo je privozil brzovozni tovorni vlak št. 933, ki vozi iz Pragerskega. Vsled nesporazuma pri signalih je zavozil brzovozni vlak v tovorni vlak. Obe lokomotive in več vagonov je skočilo vsled udara s tira. Prtljažni voz pragerskega brzovoznega vlaka je popolnoma zdrobljen. Prtljažnik Jakob Kitak in kurjač Jože Hajšek sta ostala na mestu mrtva. Strojevodja Karl Gabršček iz Pragerskega je zadobil težke notranje poškodbe, zaviraču Karolu Mlakarju pa je zdrobilo levo nogo. Oba težko ranjena so prepeljala v Maribor, kjer jih je rešilni oddelk obvezal in prepeljal v bolnico. Število lahko ranjenih še ni znano. Škoda je zelo velika.

— Vitez se mu je hitro zahvalil pa hitro odšel, skoraj tekel. —

»K vragu še ta norec!« — je zamrmral vratar. — »Hotel sem mu praviti o poroki gospice, ker bi gotovo in njega zanimalo, — seveda, meni bi vtegnilo še pripraviti kak netjub četrte ure!« —

»Zakaj je odšla v cerkev,« — se je med tem spraševal d' Assas. —

Gotovo najkrajše in najenostavnejše bi bilo, da bi bil vprašal vratarja, ali beseda cerkev ga je kar zmedla. — Vprašanje mu je ostalo v grlu. — Slutil je neko nesrečo, — a do zadnjega hipa je hotel obdržati upanje. —

V cerkev! — Saj vendar ni lala ne udeležja, ne praznik! —

V cerkev se gre radi kakšnega pogreba. Ali v veži so bile posute cvetice, — vratar je izgledal slavnostno, — veselo. —

V cerkev se gre tudi k poroki! —

Vitez je pobledele, prepadle. — Kdor je šel ravno mimo njega, je slišal, kako je skoro glasno govoril:

»Da, — gotovo, — ona prisostvuje poroki kake svoje prijateljice, — evo — tu je rešitev. — Kaj vendar fantaziram! — Zakaj se vendar hočem na vsak način prepričati, da mora biti poroka! — Vendar, vendar, — zakaj pač!« —

Začel je zopet hitreje korakati in medtem ko je ravno dospel v bližino cerkve, so začeli zvoniti zvonovi, — glavna cerkvena vrata so se odprle in mogočni glas orgelj. bučenje slavnostne koračnice je zadobalo. —

— Vlom. V noči od 9. na 10. t. m. sfa dva neznanca skozi slamnato streho vlomila na podstrešje posestnika Karla Mohoriča v Trnovski vasi ter odnesla 70—80 kg prekajenega svinjskega mesa, vrednega krog 10.000 K. O storileh ni sledu.

— Novi ruski begunci v Jugoslaviji. Ministrski svet je na eni svojih zadnjih sej sklenil, da se dovoli vselitev v našo državo nadaljnim 1200 ruskim beguncem, ki so se doslej nahajali v Carigradu.

— Vzpostavitev prometa s Sušakom. V prometnem ministrstvu so dovršene vse predpriprave za vzpostavitev rednega prometa s Sušakom, takoj, ko bo evakuiran.

— Nenavadna stavka v Novem Sadu. Novi Sad je zaslovel po naši državi kot mesto večnih stavk. Komaj so se poravnali mizarji, so pričeli stavkati krojači. Tem so sledili čevljarji itd., dokler niso končno dospeli do brivskih pomočnikov. Pogajanja brivcev še niso končala, že poročajo o novi, malo nenavadni stavki. Stavko so namreč napovedali vsi gostilničarji in kavarnarji. Radi prevelikega odiranja gostov je oblast odredila maksimalne cene za vse gostilne in kavarne. To seveda gostilničarjem in ni manj kavarnarjem ni povolji. Zato so sklenili, napovedati stavko vse dotlej, dokler oblast ne prekine maksimalnih cen in dovoli zopet svobodno — odiranje. O poteku te vsekake zanimive stavke bomo še poročali.

— Iz strahu pred smrtjo umrl. Minulo soboto je umrl v zaporih okrožnega sodišča v Murški Soboti večkratni morilec Šandor Novak, ki je bil pred tremi meseci radi umora, izvršenega nad lastnim očetom, materjo in sestro obsojen na smrt. Novak je bil po obsodbi vedno nenavadno pobit. Zdravniški krogi sodijo, da je umrl iz strahu pred smrtjo.

— Velika poneverba v tobačni tovarni v Sarajevu. V tobačni tovarni v Sarajevu so te dni odkrili veliko poneverbo. V blagajni primanjkuje nad 200.000 kron. Sumi se, da je denar poneveril uradnik, nek Korošec, ki je pred par dnevi neznanu kam izginil.

— Dvakrat omožil svojo hčer. V Džakovici je neki Aslan Gostivar te dni ustrelil svojega tasta Ibrahima Efendija Rudi, ker je svojo hčerko, ki jo je imel Gostivar že 10 mesecev za ženo, ponovno zaročil z drugim. Ko je Gostivar zvedel za to »kupčijo«, je vzel samokres in svojega tasta ustrelil, ženo pa zopet odpeljal na svoj dom.

— Svetovni inženirski kongres v Pragi. Kakor poroča praška »Tribuna«, so ameriški inženirji sklenili predlagati Prago za kraj, kjer naj se vrši bodoči svetovni inženirski kongres. Odločitev o tem predlogu bo padla te dni. Akademija dela v Newyorku in češkoslovaški poslanik v Ameriki dr. Stepanek delujeta z vsemi silami na to, da predlog prodre.

D' Assas je obstal kakor da je prikovan pred odprtimi cerkvenimi durmi. —

V polutemi božjega hrama je zapazil elegantno množico opravljeno v bogate obleke tedanje dobe, ko je »dražestnost« nadkriljevala »lepoto«, ko je bila obleka dražestna zmes čipk, svile in baržuna, — bogati okrasni, dragoceni ovratniki iz finih čipk, — sablje z držajem, posutim z demanti in dragimi kamenjem, — sijajni gledališki prizor, kateremu je nudila cerkev s svojimi gorečimi voščepnimi svečami učinkovito ozadje. —

Vitez d' Assas je gledal vse to z lahkim usmevom na mladih ustnicah. —

V ti pestrobodni množici je njegovo oko iskalo Ivano, — njegov pogled je šel do pred oltar. —

Med zvonjenjem zvonov, v slavnostnem bučanju orgelj se je razvrstil dolg sprevod, — med dvojno vrstjo povabljenecv, ki so se klanjali kakor trsje v vetru, ter pozdravljali svate, — in poročence. —

Mahoma se je pojavil na vratih velik, širokopolek Švicar, — ter se v istem hipu tudi zopet odstranil. —

Videlo se je poročence. —

Spreletelo je mladega viteza. — Naslonil se je na bližnje drevo ter skoraj slišno zastokal. — Bled, prepaden, so se vstavili njegovi pogledi na lepi nevesti, ki je stopala počasi in trepetajoč v krasu svoje lepote in bogastvu svojih čipk, — proti kočiji, naslonjajoč se skoraj na soproga. —

»Ivana,« — je zastokal d' Assas. —

»Ivana, — ona, — Ivana!« —

»Ne — ne sanja se mi! Grozna istina je to! — Ah — to je grozen dogodljaj!

ČLANSTVO OR. JU. NA. MARIBOR. POZOR! Jutri v sredo, dne 21. tm. ob 18. uri se vrši v restavracijskih prostorih Narodnega doma obvezen sestanek. Nečlani nimajo pristopa.

Mariborske vesti.

Maribor, 20. februarja 1923.

m Mariborčani, ki Vam je sveta narodna kultura, odgovorite na brezvesten Stražin napad »Ljudske knjižnice« z darili v knjigah ali denarju za »Ljudsko knjižnico«. To bo najtemeljitejša masovna brežvestnega hujskanja, ki ga narakuje slepo sovraštvo narodnih izdajalcev iz Cirilove tiskarne. Napredna jugoslovanska javnost se ne sme ponižati v enako nekrščansko razdiralno delo, ampak mora kljub vsemu graditi kulturne domove, v katerih gojimo plemenitost srca. V tem pa vam najuspešneje pomaga dobra knjiga. Prispevke sprejema tudi uredništvo »Tabor«.

m Osební boj. Zadnja »Straža« zopet besni urnebesnih napadov na razne mariborske Jugoslovane. Mi smo se osebnemu boju dosledno izogibali. Nasprotniki pa so si to po svoje razlagali. Vsakega iz zivanja in potrpežljivosti pa mora biti enkrat konec. Naši javnosti smo dolžni, da jo po svojih močeh varujemo. Gospodo iz Cirilove tiskarne tedaj zopet svarimo, da nehaajo. Pristaši in vzdrževalci »Straže«, ki to okuževanje javnega mnenja dopuščajo, naj pripišejo samim sebi, če bodo občutili posledice na lastni koži. Pripravljeni imamo številne romane iz burne preteklosti posvečene gospode iz Cirilove tiskarne same, iz redakcije. Nadalje izpiske iz sodnih aktov, n. pr. tudi raznih katoliških advokatov t. d. itd. Somišljenike prosimo, da skrbijo in oni za zadostno gradivo. Bomo videli, kdo se bo prej naveličal.

m Napad na »Ljudsko knjižnico«. Nedeljski »Tabor« je prinesel v podlistku dr. Reismanovo poročilo o krasnem razvoju mariborske »Ljudske knjižnice«, ki je gotovo ena najvzvišenejših kulturnih institucij, ker se je poslužuje pristaši vseh strank in slojev. Dr. Reisman že vodi knjižnico s svojimi sodelniki tretje leto z veliko požrtvovalnostjo in je takorekno iz nič ustvaril res velikomestno kulturni zavod. Za nabavo knjig in inventarja se je izdalo v tem času že nad 100.000 K, katere je dr. Reisman nabral po mestu od osebe do osebe. In ker je knjižnica vrh tega vsak teden trikrat odprta, si lahko vsakdo predstavlja, koliko dela je zahtevalo, da se je knjižnica, ki šteje trenutno že nad 600 čitateljev, tako visoko dvignila. Ravno to pa je vzbudilo zavist klerikal-

Kaj bo iz mene! — Jaz jo ljubim, — jaz jo ljubim! Blazen, — jaz sem blazen! — je šepetal. —

Trdno je stal za hip pred zbrano množico in hotel se prepričati, da je res le »dogodljaj«. —

»A njegov pogled je z vso silo iskal Ivane oč, — a potem se odvrnil od istih in obstal na ženinu. —

»Le Normant d' Etioles!« —

Zagledal ga je, — tako odurnega in ostudno grdega, — z ironičnim nasmehom, s hudobnimi očmi, — strogim čelom in popačenim telesom. — Zagledal ga tako brezsrčno ošabnega v svoji zmagi, — v sijaju dragocene z demanti in perlami posute obleke, — v vsi njegovi grdobli, ki je bila tem jasnejša vsled krasote neveste, — in jeza, gnev, — upor se je vzbudil v njegovi duši. —

»Kako vendar! — Tista spaka naj bi bila sprog krasne Ivane — oni, katera je pomiloval? — Kako? — Idealno lepa mladenka, ki se družijo s tako grdim pokvečencem. — Gotovo, gotovo, neizmerno bogastvo je prevzelo, omamilo mladenko, ki mora biti pač brez srca, brez duše, — punčka! — Ona se ni vdala, — ona se je prodala. — In on, ubogi vitez, ki ni imel drugega bogastva, kot svoje sablje in pa poezije svojih sanj. — On si je dovolil upati, — hotel se vdati sladkim sanjam! — A — to razočaranje je bilo britko, mislil je, da ljubi angelja, a imel je pred seboj žensko. — Ali — hoče ji še to povedati, — gotovo, pred vsemi ji bo to vrgel v obraz! —

Hitro je stopil tri korake naprej. —

(Dolje prihodnj.)

Mihel Zevaco:

Markiza Pompadour.

Zgodovinski roman. — Poslovenila Rosandra.

(Dalje.)

(34)

Prikazal se je hitro služabnik v praznični opravi, — ki je bil stal pri velikih vratih ter gledal po cesti. — Ko je zagledal viteza, je z prijaznostjo služabnikov bogatih hiš vzkliknil:

»Ah, — gospod vitez, evo, — ste že na nogah. — Toliko boljše, ker gospa...«

»Katera gospa?« ga je prekinil vitez.

»Gospa Poisson.« —

»Mati od...?«

»... od gospice Ivane? — Da — gotovo, gospod!« —

»Ivana,« — je tedaj pomislil d' Assas.

— »Ivana ji je ime!« —

»Pa povejte mi, prijatelj,« — je glasno nadaljeval, — »ali so gospe že izšle? — Hotel bi se jim zahvaliti!« —

»Vsi so odšli v cerkev,« — je odvrnil služabnik in zmajal iz glavo. —

»V cerkev,« — je zamrmral vitez ter se nehotе zdrznil. —

»Da, — vsi, — od gospodarjev do zadnjega hlapca, — od gospe Hausset do zadnje strežnice. — Le jaz sem ostal tu, ker sem vratar,« — je razložil. —

»V katero cerkev pač?« — je vprašal z utripajočim glasom vitez ter si obrisal potno čelo. —

»V Saint-Germain vendar! — Župni-

cev, ki so v zadnji »Straži« s celim član-
kom z znano zlobnostjo katoliških duhov-
nikov v uredništvu napadli dr. Reimana.
Izpad je seve preveč prozoren in ga zato
pred našo javnostjo ni treba zavračati.
Stražini uredniki se pač krčevito držijo
svoje taktike: bljuvati v osebo, ki največ
delajo in napadati ustanove, ki so najide-
alnejše, če niso v njihovih rokah. Na-
predna javnost bo ta nezasiščen napad
najčimkovejše maščevala z darovi v
knjigah ali denarju za »Ljudsko knjižni-
co, ki jih sprejema tudi naše uredništvo.

m Ljudska univerza. Jako poučno in
zanimivo poglavje je načel na včerajš-
njem predavanju g. prof. Gabrijel Maj-
cen: pogreški in napake v slovenščini v
govoru in pisavi. V poljudnih besedah je
predavatelj orisal razvoj in nastanek je-
zikov. S primeri je dokazal lepoto našega
slovenskega jezika. Na prihodnjem pre-
davanju, ki se vrši v petek, dne 23. tm. ob
pol 20. uri, bo g. prof. Majcen svoje zani-
mivo predavanje nadaljeval ter pokazal
najgrše napake, ki jih delamo v govoru
in pisavi. Želeli bi bilo, da bi se preda-
vanja udeležili zlasti tudi trgovski krogi
in razno pisarniško osebje, ki v sloven-
ščini ni bogve kako podkovano. Dočim
smo med poslušatelji videli mnogo pro-
fesorjev in učiteljev, so manjkali ravno
krogi, katerim so predavanja v prvi vrsti
namenjena. Kljub slabemu vremenu je
bil obisk dovoljen, upamo pa, da bo na
prihodnjem predavanju boljši. Preda-
vatelj bo obdelal gradivo v štirih preda-
vanjih. Kot prihodnji predavatelj se je
priglasil g. prof. dr. Medved, ki bo preda-
val o zelo zanimivi zgodovinski temi.
Podrobnejše bomo še poročali.

m O novih aretacijah smo včeraj na
Kratko poročali. Od prej sta v zaporih še
Bole in Štoka, v soboto je bil aretiran
poštni uradnik Grum, ki je pa bil takoj
po zaslišanju izpuščen in je takoj že tudi
vedel povedati, da bo drugi dan aretiranih
12 orjunašev. In res so v nedeljo zju-
traj detektivski aretirali: inženirja Veder-
njaka (pristaš SKS), o katerem trdi
»Straža«, ki je sploh zelo natančno po-
učena o poteku preiskave, da je izdelal
načrt za napad in da je o polnoči odpe-
ljal člane akcijskega odbora v klerikalno
tiskarno; dalje revidenta j. ž. Škerjanca,
tri brate Jurkoviče, Al. Strašnika, Zmago
Hrena, Mile Sertiča, Emila Kobala, Jos.
Stiplovška in Adolfa Ogriška. Aretacije
so vzbudile veliko razburjenje, zlasti ker
vsakdo vidi, da so precej v zvezi z narav-
nost infernalnim hujškanjem klerikalnih
listov.

m Za nedolžne narodne žrtve, osumljene
napada na Cirilovo tiskarno ter za njihove
rodbine so darovali gg. Lojze Bratož
50 Din., Lojze Fekonja 10 Din., ter Franjo
Maroli 10 Din., skupaj 70 Din. Ker mora
Upravni Odbor Or. Ju. Na. podpirati are-
tirance in vzdrževati njihove družine se
obrača tem potom do nacionalne jugo-
slovenske javnosti s prošnjo za podporo.
Vsak dar je dobrodošel. Darove spreje-
ma tajništvo v Narodnem domu vsak to-
rek, sredo, četrtek in soboto od 17.-19. ure.

m Tudi obrtnike je začela »Straža«
imenoma napadati. V včerajšnji številki
si je n. pr. privoščila čevljarja Monjaca
radi njegovega prekipevajočega jugo-
slovenskega čustvovanja. Tako je prav,
bo mariborska jugoslovenska javnost
vsaj še bolj poznala svoje ljudi. Držimo
se gesla: Svoji k svojim. G. Monjac, ki
je znan kot dober in soliden čevljar, ima
svojo delavnico v Tattenbachovi ulici 21.
m Sonatni večer: ki je bil radi bolezn
ze Brandel-Pelikanova preložen, se vrši
nepreklicno dne 2. marca t. l.

m Narobe svet. Z ozirom na naš vče-
rajšnji članek pod navedenim naslovom
radevje potrjujemo, da g. Karl Jančič,
trgovci v Mariboru ni identičen z Jan-
čičem, navedenim v tem članku.

m Veliko gostovanje baletnega ense-
bla zagrebške opere. V četrtek dne 22.
februarja gostuje odlična družba plesnih
umetnikov, ki je nedavno gostovala v be-
ograjskem gledališču z izvanredno lepim
uspehom. Nedvomno je to najodličnejši
baletni ensemble v celi Jugoslaviji. Gost-
je se bodo mudili v Mariboru samo en
dan, na kar opozarjamo cenj. občinstvo.

m Triglavanski ples. Vabimo vse da-
me, ki so sodelovale na triglavanskem
večeru za nočjo ob 20. uri v gostilno pri
»Črni orlu«, prvo nadstropje. Za stare-
šine je udeležba obvezna. — Starešinska
zveza »Triglav«.

m Muzejsko društvo v Mariboru ima
25. februarja ob 10. uri dopoldne v manjši
kazinski dvorani svoj občni zbor. — Na

dnevem redu je odborovo poročilo o
društvenem delovanju, volitev draštvene-
ga odbora in slučajnosti.

m Nabavljalna zadruga drž. uslužben-
cev v Mariboru nudi svojim zadržnikom
večjo izbiro moških, ženskih in otroških
čevljev znamke »Peko« in podplate po
ugodnih cenah. Zadržniki se ob enem
opozarjajo, da dobe sladkor iz druge po-
šiljave najkasneje do 15. marca t. l. Po
tem roku zapade sladkor v prid ostalim
zadržnikom.

m Zvišanje najemnine za trgovske lo-
kale. Trgovski gremij nas naproša, da ob-
javimo sledeče: Več trgovcev se je prito-
žilo, da jim hišni gospodarji zvišujejo na-
jemnino za lokale v taki meri, da jim iste
ne bode mogoče zmagovati. Da zamore
gremij ukreniti proti temu neopraviče-
nemu oduštvu pri vladi primerne kora-
ke, se pozivajo vsi prizadeti trgovci, da
pošljejo trgovskemu gremiju za vse take
slučaje pismene pritožbe z opisom po-
slovnih prostorov, navedbo predvojnega na-
jemnine, koliko se jim je ista letos zvi-
šala in kake eventualne pogodbe obstoje
med njimi in hišnimi gospodarji.

m Zahvala. Podpisana žalujoča rodbi-
na Lahovič se tem potom najpriščneje
zahvaljuje za številne dokaze srčnega
sočutja povodim bridke izgube naše is-
kreno ljubljene hčerke oziroma sestre
Marije Lahovič. — Prisrčno zahvalo iz-
rekamo tudi vsem, ki so blago pokojnico
spremljali k zadnjemu počitku ter jo bla-
gohotno počastili z cveticami in venči,
posebno še velečastitemu gosp. veroučite-
lju, celemu učiteljskemu zboru in vsem
šolskim tovarišicam, kakor tudi gosp.
pošt. viš. upravniku, gosp. poštnim urad-
nikom, uradnicam in svojim blagim tova-
rišem. — Žalujoča rodbina Lahovič.

m Tatvina. V gostilni Scherrer na
Tržaški cesti je izmaknil včeraj sodarju
L. Kobalu neznan gost rujav zavitek, v
katerem se je nahajalo 15 novčanic po
10 D. ter več dokumentov. Kobal je opa-
zil tatvino komaj ko je bil že na cesti. Tat
še ni izsleden.

m Poizkus tatvine. Dne 19. tm. je pri-
šel v manufakturno trgovino g. Jakoba
Lah na Glavnem trgu pomožni delavec
južne železnice T. L. ter si dal predložiti
več žepnih robcov. Pregledoval jih je ne-
kaj časa, na to pa je izjavil, da jih ne
kupi, ker so predragi ter hotel oditi. Va-
jence V. Štraus, ki ga je opazoval, pa je
videl, da si je en robec prisvojil, na kar
ga je opozoril naj ga vrne ali pa plača.
T. L. je robec vrnil.

Narodno gledališče.

Repertoire:

Torek, 20. februarja Čvor, izv. Vojaška
predstava.

Sreda 21. febr. zaprto.

Četrtek 22. februarja. Gostovanje ba-
letnega ansambla zagrebške opere, izv. ab.

Petek 23. febr. Pri treh mladenkah, izv.
ab, premijera.

Sobota 24. februarja Ono, ab A. pre-
mijera.

—□—

»Ono«. V soboto, 24. febr. bo znamenita
dramska premijera »Ono«. Drama v petih
dejanjih. Spisal Karl Schönherr. Znan
mariborski gledališki publiki po drami
»Zemlja« in »Satan v ženski«, ki se je le-
tos ponovno vprizoril na tuk. gledališču.
Nedvomno je »Ono« najboljšje Schönherr-
jevo delo, vsebinsko izvanredno zani-
mivo, zelo dramatično, tehnično pa res ge-
nijalno, kajti samo dve osebi: zdravnik
in njegova žena, nastopata v drami. Dija-
log je duhovit in zanimiv. »Ono« je naj-
novejše Schönherrjevo delo. Prvič je bilo
pred kratkim vprizorjeno na Dunaju, pre-
tekli teden je bila premijera v Gradcu in
tretja premijera bo v soboto na tuk. gla-
dališču. Režijo vodi g. ravnatelj drame
Valo Bratina, ki igra obenem zdravnika,
zdravnikovo soprogo igra ga Bukšekova.

Proslava skladatelja Viktora Parme.
V začetku meseca marca bo proslavilo
tuk. gledališče 65letnico Parmovega roj-
stva in 40letnico njegovega umetniškega
delovanja. Za proslavo se bo vprizorila
njegova prva opera »Urb, grof celjski«.

Objave.

§ Mestni kino. »Večerja o polnoči«,
pustolovina detektiva Harry Willsa, v
glavni vlogi dr. Hans Winkelmann, Sy-
bill Morel in Else Gerhart, se predvaja v
torek, sredo in četrtek.

Kulturna umetnost

x Snovanje stalnega češkega gledali-
šča na Dunaju. Prošli teden se je na Du-
naju osnovala posebna družba, ki je pre-
vzela nalogo osnovati na Dunaju redno
češko gledališče. Češko gledališče na
Dunaju bo skrbelo tudi za propagiranje
dramatične in gledališko-glasbene umet-
nosti drugih slovanskih narodov.

Sokolstvo.

o Sokolsko društvo v Hočah priredi
dne 3. marca t. l. v prostorih g. Wieser
predavanje o Sokolski ideji. Nadaljevalo
se bo zadnji snov o sokolski nalogi, sme-
ri in cilju: Predava br. Čiček. Začetek ob
20. uri. Dolžnost zavednih Hočanov je,
da se tega predavanja udeležijo v častnem
številu. Zdravo!

L. Fajgelj:

Trgovska izložba.

(Konec.)

Imamo še več izložb. Efektne. Ta u-
činkuje z efekti, bodisi svetlobnimi, mo-
tornimi, barvnimi ali glasovnimi. Efekti
sami se proizvajajo iz izloženega blaga
samega ali potom tehničnih pripomočkov.
V elektrificiranih krajih je ta vrsta izložb
lahka in ceno. Efekt se včasih lahko tako
stopnjuje, da izgleda blago v izložbi ve-
liko lepše, privlačnejše kakor v resnici.
Estetni čut je tu zelo merodajen. — Na-
šteli nismo še reklamne izložbe. Ta je
zveza reklame in izložbe. Posluhuje se je
lahko vse obrtništvo in trgovstvo, ker je
najbolj gibljiva in jaka. Dobra reklama
proda polovico, posebno v zvezi z re-
klamno ceno. Pravzaprav je izložba sa-
ma za se že reklama, a ker je krenila re-
klama samostojno pot in ji tudi sami od-
merjamo posebno polje, moramo poim
reklame in izložbe ločiti. Spajamo ju, ko
hočemo ojačiti vpliv. Premišljena rekla-
ma izložba ima bogat tros, nespametno
je šarlatanstvo. Kupec je napram njej
nezaupljiv — od tod neuspeli kljub živah-
nosti trgovskega kretanja in gostobe-
sedja.

Kot zadnje izmed važnejših izložb
imenujemo še humoristično izložbo, v
kolikor je tu ta izraz na mestu. Ni to iz-
ključna vrsta izložb, a ker se je vendar
pogosto poslužujemo, ji odmerimo pose-
ben odstavek. Humoristične izložbe se
poslužujemo kot izdatnega sredstva za
izpremembo v vsakdanjosti. Ona nima
prostora samo v izložbi igrač, luksuznih
predmetov ali slaščičarskih izdelkov, do-
brodošla je tudi resnejšim predmetom,
ako je vez med resnostjo predmeta in na-
činom izložbe primerna. Pogosto poka-
žejo trgovci svojo dobro trgovsko vzgojo
in okus, ako naglasijo v izložbi samo hu-
morističen moment. In to je malodane
umetnost. Za oknom je magnet: čim
jačji je, tem privlačnejša je njegova moč.

Dospeti moramo končno k vprašanju,
kakšna skupna svojstva morajo biti
lastna vsem izložbam, da vplivajo. Neizog-
gibna zahteva je, da so izložbe estetske.
Nekateri predmeti so sami na sebi estet-
ske oblike, da nam ni treba premišljati
drugega, kakor da jim odmerimo v izložbi
pravilno mesto, ugodno luč, pripraven
čas in premišljeno zvezo med seboj. Tež-
je je estetsko vprašanje pri predmetih, ki
po svoji obliki niso estetski. Tu moramo
nadomestiti pomankajočo ali ploskveno
dekoracijo, perspektivnim razvršča-
njem itd. Kjer to ne zadostja, poskusimo
s pripomočki, ki sicer ne spadajo v iz-
ložbo kot miniaturo zaloge. Sem prišče-
vamo okraske iz živalskega, rastlinskega ali
rudništva. Še v sje sožemo, če si poma-
gamo z umetniškimi proizvodi: kakor fo-
tografijami, skicami, slikami ali skulptu-
ri. Izložbe je treba urejati pravzaprav
od zunaj na notraj, ker zunanja stran je
odločilna, notranja le kulisa. Ker je pa
urejevanje izložb od zunaj, s ceste ne-
mogoče, je treba izložbo prej zamisliti,
skicirati, potem šele izvesti. Posledica
slepega izlaganja je navadno kaos. Da-
nes smo še tam, kjer se ne polaga na
splošno važnost in izložbe in se zde iz-
ložbe le postranska stvar. V kratkem ne
bo več tako. Borba za prvenstvo mora
priti in tudi za trgovec in obrtnika se
vpelje merilo po inteligenci in izbrazbi.

Izložba mora biti času primerna. S
tem ne mislimo samo izložb, ki se mora-
jo po času izprazniti, ampak vse, ker se
morejo. Način izložbe se mora izpre-
minjati. Večna izložba se prezre kakor

še preslihi ura, da gre, in voda, da sumi.
Izložba mora imeti namen. Z njo izraža-
mo samega sebe in blago. Z izložbo po-
vdarjamo količino, kakovost, raznovrst-
nost, obseg prometa in obrate, zmoglost
in vse vrline, ki so nam v prid in na ka-
tere se sklicujemo. Znak napredka in sa-
mozavezi je, če povečamo izložbam vsa
pažnjo in ugotavljamo, v koliko se je
vsled njih pospešilo povpraševanje. Do-
bra izložba svedoči pa tudi takt in obzir,
ki ga imej trgovci napram svojim odje-
malcem.

Akoravno je prištevati snago med
estetske zahteve, je potrebna posebna
povdarka. Neumorna skrb za snago iz-
ložb, šip in trgovine je kapitalna zahteva,
ki odtehta slednjič drage velike pogreške.
Lepa izložba zahteva pravih okvir-
ja, h kateremu spadajo obodi oken, toni
fasade, oblika napisov, oblika izveskov in
vabljev vhod. Da mora vladati med po-
sameznimi deli harmonija, je umevno
in ni težko najti načina, da se zvežejo
vse činjenice v blagodejni sklad. Treba
se je pečati s to mislijo; ona se sama raz-
vije in iznaide.

Za božične praznike se je nudila kri-
tiki lepa prilika. Nakupovanje blaga je
ta čas takorekoč vsled božičnih in novo-
letnih daril forsirano. Pa tudi ogledova-
nje izložb je pomnoženo. Kritika je kon-
statirala samo povprečnost. Izložb, ki so
nudile res pozornost v smislu navedenih
smernic, je malo. Našteti jih ne moremo.
Nekaj izpremembe je sicer kazala vsaka
izložba — znamenje, da ni izumrl vsi
čut. Drugače pa, kako malo lepega! Za
Miklavževo se je bila pojavila v neki iz-
ložbi v Mariboru hišica. Bila je tiho kon-
kurenčno delo po inicijativi nekega raz-
stavljenega predmeta v obrtniški raz-
stavi. Kopiran princip. Od Miklavževga
do božičnih praznikov je to liliputsko
stavbarstvo tako napredovalo, na smo
našteli v 12 izložbah hišice. Iz čokolade,
sladkorja, lepenke, blaga, lesa, celo iz
slanine in masti. Res je, da je božični
čas v znamenju hlevčka in da simbolizi-
ramo kakorkoli v tem času povratek ali
vsaj željo po povratku oddaljenih in raz-
kropljenih članov družine v domače za-
vetje, ali glavna uloga pri kopiranju teh
izložb ni imelo samo božično razpolože-
nje marveč enostavno vzgled prvotne
ideje. Izmed 12 hišic ni predstavljala no-
bena hlevčka oziroma jaslice, marveč krat-
komalo hišico za vsako ceno, več ali
manj komfortno, vilo ali gradič. Vzgle-
d pač vleče in zapelje. Zato smo opazili v
dvanajstih izložbah najnesmiselniješe
kombinacije, na katere so opozarjali naši
malčki. Pravecati starinarski trgi, nurn-
berška krama. Dobrodejno je uplivala v
tem neestetičnem klopu kaka redka iz-
ložba, ki je povdala starodavno glorijsko
božične noči samo z drobovno zeleno vejico
bolj kot s preobleženimi drevescem, c
kterem človek ni vedel, kako pride med
pasjo za črtiča krtače za pod in poleno
že.

Navedli smo nekaj misli o izložbah.
To so le kratke poteze namenjene trgo-
vstvu in premislit. Literature v tej pač ni
ni, zato smo navezani na lastno razmiš-
ljanje, ki tuč roči dobrega sadu.

Sport.

: Madžarski sportniki se ne vdeležijo
olimpijade v Parizu. Kakor poročajo bu-
dimpeštanski listi je madžarski olimpijski
odbor sklenil, da se madžarski sportniki
v protest proti francoski zasedbi Poruh-
ja ne vdeležijo pariške olimpijade.

Gospodarstvo.

g Produktna borza v Novem Sadu, 16.
februarja: pšenica 445, ječmen 312.50, oves
287.75, koruza 225, za mare 245, za maj
157.50, fižol 390, moka »00« 650, krušna št.
7 — 450, pšenični otrobi 175, tendenca: ne-
izpremenjena.

g Produktna borza v Novem Sadu,
17. februarja: pšenica 450, ječmen 313,
oves 290, kuruza 227.50, za april 258, po-
sušena 300; fižol novi 390, moka »00«
645, pšenični otrobi 175; tendenca: neiz-
premenjena.

g Dobava lesa. Pri direkciji šum v
Sarajevu se bo vršila dne 5. marca t. l.
ob 11. uri dopoludne ustmena dražba
72.000 m³ lesa od iglastih dreves in
20.000 m³ bukovega lesa iz državne šume
»Žitanska i Mala rijeka« na panju. Pred-
metni oglas je v pisarni trgovske in
obrnliške zbornice v Ljubljani interesen-
tom na vpogled.

Kje svira??? Prof. Egon Kubiček. Kadaj svira??? 369

OKLIC.

A V 637/22

Vsled sklene okrajnega sodišča v Mariboru z dne 17. februarja 1923, A V 637/22-25, se vrši v petek, dne 23. februarja 1923 in naslednje dni, izjemni nedelje, vsaki dan od 2. ure popoldne naprej v Mariboru, Rotovski trg št. 8

prostovoljna javna dražba

v zapuščino dne 2. decembra 1922 umrlega trgovca Miroslava Kostial-Zivanovića spadajočih premičnin, kakor pobištva, obleke, perila, fotografskih aparatov, daljnogledov, namizne posode, steklenin, dragocenosti i. t. d.

Kupci morajo kupnino takoj položiti v roke sodnega komisarja in kupljene predmete takoj odstraniti.

Pojasnila daje podpisani sodni komisar v notarski pisarni v Mariboru, Aleksandrova cesta 14 in prilikom prodaje. 357 2-2

V Mariboru, dne 19. februarja 1923.

Dr. Jos. Barle kr. notar kot sodni komisar.

Suha drva!

Bukova, borova in brezova prodaja na drobno in debelo v vsaki množini na dom postavljena

Drago Ščekič, Maribor, Rajčeva ulica 7.

10-7

Telefon št. 355.

996

Mala oznanila.

Učitelja za srbohrvaščino za večerne ure iščejo dve Slovenci. Ponudbe pod „Srbohrvaščina“ na uprave. 339 1

Državni uradnik, vešč slovenskega, srbskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, sprejme pisarniški posel 4-5 ur dnevno na domu ali v pisarno. Ponudbe pod „Vešč“ na uprave. 364

Radi solive takoj na prodaj: Lepa nova hiša (vila), zra-

ven mala hišica z enim stanovanjem, pralnico, hlevi itd. vrt 30 met. dolg, 20 met širok. Posestvo oddaljeno 20 minut od Glavnega trga, pripravnost za vsako obrt, ker leži ob glavni cesti. Pojasnila daje Franc Križan, Ruška cesta 4, branjatijska. 366

Išče se gospodična, katere zna izdelovati lepo perilo in vesti. Naslov v upravi. 362

Proda se 6 metrov črnega crep de chine in daljnogled. Naslov v upravi. 363

Na prodaj posestvo četrt ure od postaje Pesnica. Majhen Andrej, Gačnik. 361

Glavna carinarnica I. reda Maribor. Objava. Dne 22. februarja 1923. god. vrši se u I. magacinu carinarnice javna prodaja jednog vagona kexsa. Licitacija počimlje u 10 sati prepodne. 371

Zamenjava stanovanja. Stanovanje s tremi sobami, kuhinjo in pritliklinami ter delom vrta v Radvanju, se zamenja za stanovanje, obsto-

ječe iz dveh sob, kuhinje in pritliklinami kje v Magdalenskem predmestju, najraje v bližini vojaške realke (kaletnice). Naslov v upravi. 365

Išče se proti dobri plači prvovrstna

kuharica.

Naslov v upravnistvu lista. 332 3-3

Slavnemu občinstvu naznanjam, da me je konkurzno sodišče imenovalo upraviteljem

kavarne „BEOGRAD“,

katere otvorim danes v sredo, dne 21. t. m. opoldne. Prizadeval si bom, da bom cenj. gostom kar najboljše ustregel s prvovrstnimi pijačami in točno postrežbo.

Zvečer otvoritveni koncert prof. EGONA KUBIČEK.

Za obilni obisk se priporoča

Gabrijel Valjak.

370

ARKO COGNAC MEDICINAL 2175

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

naznanja, da je dne 19. t. m. preminul njen velezaslužni dolgoletni predsednik, gospod

dr. Ivan Tavčar

odvetnik

dolgoletni župan ljubljanski, bivši poslanec, pisatelj itd., kateremu ohranimo trajen in časten spomin.

378

Upravni svet
Ravnateljstvo
Uradništvo

Ljubljanske kreditne banke.